

5è Congrés

de les DONES del Baix Llobregat

100% FEMINISTA

26 i 27 OCTUBRE 2018 CASTELLDEFELS

CONCLUSIONS SUBSEU
ATENEU COOPERATIU DEL BAIX LLOBREGAT

APORTACIONS DE LES DONES A L'ECONOMIA SOCIAL I L'ECONOMIA DE LES CURES

Dimarts, 25 de setembre de 2018
Consell Comarcal del Baix Llobregat

Sant Feliu, 25 de setembre del 2018

COMISSIÓ DE TREBALL 2

ECONOMIA FEMINISTA

DESCRIPCIÓ ACTE

L'**Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat** ha volgut formar part com a subseu del **5è Congrés de les Dones del Baix** portant a terme la jornada anomenada **"APORTACIONS DE LES DONES A L'ECONOMIA SOCIAL I L'ECONOMIA DE LES CURES"**.

El passat **25 de setembre de 2018 a les 10h** es va celebrar la sessió **APORTACIONS DE LES DONES A L'ECONOMIA SOCIAL I L'ECONOMIA DE LES CURES** a la seu del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

L'acte va comptar amb la presència institucional de Vicky Castellanos, Consellera de Dones i Gent Gran del Consell Comarcal del Baix Llobregat i José A. Carcelén, Conseller de Desenvolupament Econòmic i Agrícola del Consell Comarcal del Baix Llobregat. Va comptar amb afluència de diversitat de públic d'entitats de l'economia social i tècnics i personal d'entitats públiques.

La **Guernica Facundo, autora de "El libro rojo de las mujeres empededoras"**, **sòcia treballadora de la cooperativa Labcoop i especialistes en temes d'economia social**, va encarregar-se de la conducció de l'acte i va obrir la primera part amb la seva ponència contextualitzant les aportacions de les dones a l'economia social i especialment al món cooperativista.

A continuació va intervenir l'**Elba Mansilla, sòcia i treballadora de la Ciutat Invisible i autora de l'estudi "Femení plural"** que mostra la importància de l'aportació de les dones al moviment de l'economia social i cooperativa. Va centrar el seu discurs en l'economia de les cures i els estudis que ha desenvolupat sobre aquesta temàtica, i va respondre a les preguntes plantejades al programa:

- Com podem aprofitar l'experiència i la saviesa que tenim les dones en l'àmbit de les cures i altres llocs de treball feminitzats?
- Com podem incorporar als homes a l'àmbit de treball de les cures?

En segon lloc, vàrem comptar amb la participació de 2 cooperatives del territori del Baix Llobregat liderades i gestionades per dones. Ambdues amb més de 20 anys d'experiència i més de 30 persones en plantilla formades per treballadores i sòcies dones.

Ens van explicar la seva experiència com a dones emprenedores que formen part d'una entitat cooperativa sense ànim de lucre del sector de l'economia social.

Van compartir amb nosaltres aquelles oportunitats i dificultats que han anat trobant durant la seva evolució, en el seu període de creació i consolidació i també van explicar-nos com ha estat a la seva evolució professional i personal dins del mercat laboral.

Promou:

Amb el finançament de:

En primer lloc va intervenir la Pepa López sòcia treballadora i presidenta de la Cooperativa Delta, COL·LECTIU DE PROFESSIONALS DEL DESENVOLUPAMENT INFANTIL, SCCL. *DELTA és una Cooperativa de treball d'iniciativa social sense ànim de lucre des de 1999, que està especialitzada en prestació de serveis a la primera infància. Gestionen el CDIAP - Centre de Desenvolupament Infantil y Atenció Precoç - de la zona del Baix Llobregat, als municipis de Viladecans, Castelldefels, Begues i Gavà).*

En segon lloc va intervenir la Estrella Agua va compartir la seva experiència com a representant de la cooperativa Donavol s.c.c.l. *Donavol és una cooperativa d'iniciativa social, que porta des del 1997 realitzant activitats de temps de lleure extraescolars per infants i joves. Estan ubicats a ubicada aquí al territori del Baix Llobregat, concretament a Sant Joan Despí.*

Finalment vam comptar amb la participació de José María Lozano, membre de l'associació Homes igualitaris en relació amb la temàtica que estàvem tractant. Ens va explicar el motiu i el impuls de la seva associació i va compartir amb tots nosaltres la seva visió des de la perspectiva dels homes que no és consideren privilegiats des de la visió del patriarcat i no s'identifiquen amb els homes que delegen la seva tasca de cures. Defensen el dret igualitari en aquest àmbit i busquen la coresponsabilitat, representen un col·lectiu d'homes que volen obtenir eines i recursos per incorporar-se a llocs de treball feminitzats i també a l'àmbit privat i les cures no remunerades.

OBJECTIUS DE LA JORNADA

- Visibilitzar les aportacions de les dones al sector de l'economia social i l'economia de cures.
- Reflexionar sobre com podem posar en valor a les dones en àmbits de treball feminitzats i específicament en el sector de les cures tant remunerades com no remunerades.
- Veure com podem incorporar als homes a l'àmbit de les cures i llocs de treball feminitzats.
- Donar a conèixer les possibilitats que ens podem trobar en el camp de l'emprenedoria i l'ocupació social cooperativa.
- Conèixer l'opinió de les especialistes sobre la realitat social i laboral de les dones a l'economia social i el món del cooperativisme en aquests àmbits de treball feminitzats.

Promou:

Amb el finançament de:

- Conèixer experiències cooperatives d'entitats del territori liderades i/o gestionades per dones.

CONCLUSIONS

CONCLUSIONS A PARTIR DE LES INTERVENCIIONS DE LA GUERNICA FACUNDO

Dades:

- Actualment a Espanya són 75.000 entitats d'economia social i 92.000 llocs de treball per tant genera una part de l'ocupació al mercat.
- "Les dones som economia social", tenim molta participació, a mesura que creixen les organitzacions, la presència de les dones creix.
- En posicions de gestió a entitats de l'economia social trobem un 40% de dones a diferència del 9% que trobem en entitats normalitzades.
- Les dones ocupen el 74% de la plantilla en el tercer sector social.
- A l'àmbit cooperatiu, som 72% segons la Federació de cooperatives de treball.
- Segons balanç social – de 144 entitats el 70% són dones treballadores, 60% dones sòcies.
- Segons la diagnosi portada a terme per l'Ateneu Cooperatiu del Baix Llobregat, el 86% són dones treballadores.

Idees:

- Economia social i solidària en realitat és valors i pràctiques de com fer economia.
- L'economia social i solidària està molt més propera a les economies feministes i economia de les cures. És una economia que posa a les persones en el centre i posa el capital i els diners al nostre servei no a les persones al servei del capital i l'empresa. No som un recurs humà, som persones.

Limitacions:

- Les dones no busquem treballar més de quantitat, sinó, qualitat. No volem ser un indicador i ja està, el que volem és igualtat, equitat, sous dignes i equitatius. Tenim encara moltes coses per resoldre.
- L'ESS està constituïda per dones x sota dels 40 anys i d'origen nacional. Continuem ocupant més contractes temporal i la mitjana salarial va entre 13.000 i 24.000€.

Promou:

Amb el finançament de:

- Els treballs feminitzats (treballs de cures, atenció a les persones, són menys pagats – podem veure exemples com ha estat el cas dels sous dels infermers que ha pujat i s’ha revaloritzat el perfil en el moment que s’han incorporat homes al sector, hi ha casos que ho afirmen – això vol dir que la presència masculina revaloritza els sector)
- A la indústria i la construcció estem menys representades.

Reflexions:

- Les dones al lloc de feina necessitem altres motivacions a més a més de les professionals no ens val només amb tenir un lloc de feina i un projecte en l’àmbit laboral, necessitem altres motivacions: de relació, de vincle, de fer comunitat, de cura, de cuidar-nos i cuidar i de tenir al centre a les persones i a l’entorn.
- Necessitem que el nostre lloc de treball sigui un “lloc vivible”, que ens permeti compaginar, conciliar, on puguem tenir prenent altres esferes de la nostra vida (personal, familiar, comunitària, etc.) i puguem tenir espai per fer altres coses com formar-nos, estudiar, cuidar, cuidar-nos, practicar esport, fer activisme, aficions... segons les nostres necessitats i projecte vital personal.
- Les dones busquem llocs i entorns sans, alegres, que no impliquin competició i sense meritocràcia. Això és difícil perquè tenim pocs referents, tenim pocs espais per pensar i poques facilitats per portar a terme les nostres idees.
- Les dones necessitem temps per pensar, generar espais de treball conciliadors, més sans. Pensem a generar contextos de treball vivibles, contextos econòmics d’acord amb els nostres principis i valors, principis i valors de l’economia social.
- Necessitem posar al centre a les persones, la vida, per no emmalaltir ni sobresaturar-nos, per poder portar a terme els nostres diferents rols i poder desenvolupar les nostres diferents esferes vitals.

CONCLUSIONS A PARTIR DE LES INTERVENCIONS DE L’ELBA MANSILLA

Dades:

- Als assessoraments que porta a terme a projectes de dones i/o homes emprenedores, a més de fer el pla d’empresa i de veure la viabilitat del projecte, treballen com tenir cura de les pròpies persones de l’entitat a partir dels criteris de l’economia social i solidària que també inclou els criteris d’economia feminista. Considera que s’ha de generar una economia política transformadora que ens permeti fer coses i que ens doni ales,

Promou:

Amb el finançament de:

perquè les dones ens trobem molt limitades. Considera que hem de posicionar l'ESS i feminista.

Idees:

- "Les dones sabem fer i fem". Ser dona està devaluat, llavors les coses que fem no tenen valor. És important donar-li valor a les cures i els treballs no remunerats que fan les dones perquè són importants per a la nostra societat.
- Les dones ens hem adaptat i hem après a fer de tot al mercat. Això vol dir que els homes també poden aprendre a desenvolupar-se en els llocs de treballs feminitzats i en les tasques de cures no remunerades. Si estem al mercat ens mercantilitzen
- En un entorn laboral hem d'aconseguir corresponsabilitzar a la resta del nostre equip, recollir bones pràctiques per facilitar aquestes qüestions.
- Hem de tenir en compte l'apoderament feminista que té a veure amb el famós salari emocional, tenir bones relacions a l'entorn de feina, sentir l'acolliment, posar en pràctica construir en col·lectivitat. Hem de, parlar de dones en plural, hauríem d'aprofitar la saviesa de les dones que viuen aquí i també d'aquelles que vénen de fora amb altres moltes vivències i coses que aportar. Això fa guanyar autoestima i ens apodera.

Limitacions:

- Vivim amb la victimització i la desvalorització i hem de trencar amb això. Vam poder veure l'origen per començar a polititzar aquest sentiment, va ser a la vaga del 8 de març del 2018. Allò va ser un horitzó per on començar.
- Les càrregues de feina tenen un impacte negatiu a la nostra salut, carrera, professional; hem de posar la vida al centre, socialitzar la responsabilitat.
- Hem de polititzar aquest valor, canviar prioritats, transformar estructures, i necessitem que hi hagi una implicació per part dels homes.
- Trobem però un sostre de vidre, per això no podem créixer.

Reflexions:

- Les dones ens hem incorporat a tot arreu, els homes també ho poden fer.
- Trobem dificultats a nivell de creixement professional perquè no podem transferir les nostres tasques de cura familiar a les nostres parelles heterosexuales.
- Necessitem més equitat, i trobem moltes resistències. El rol d'home és molt difícil de transformar. Necessitem col·lectius d'homes.

Promou:

Amb el finançament de:

- Necessitem organitzar la responsabilitat tant per sota com per sobre (nens i grans) i això ho hem de fer amb la participació dels homes.
- Paradigma de la democratització de la cura- fem projectes co-educatius a l'escola. Hem d'aprofitar els canvis de cycle vital per general contextos favorables, per apoderar als homes a aquests contextos i implicar-los a aquestes accions.
- Garantir la participació dels homes en aquells llocs on no tenen presència. Garantir la paritat.

APORTACIONS DE LES ENTITATS:

DONAVOL:

- Van tenir molta ajuda de la FCT i la seva gestoria per les gestions i dubtes.
- Consideren que pel fet de ser dones han treballat d'una forma amb més atenció i cura, han ajudat les persones i han cuidat a les famílies. Són 50 persones treballant i 6 homes. 8 sòcies tot dones.
- Al principi van començar amb molta il·lusió, després a poc a poc van veure que les coses s'han de negociar i arribar a acords i no és fàcil, per tant has de trobar un punt de trobada i acord entre tots els membres.
- Dificultats en passar del rol de ser monitores treballadores a ser empresàries i haver de portar la comptabilitat, fer entrevistes de selecció, contractes.

DELTA:

- Són 33 persones, 1 home i 17 sòcies tot dones. Són copresident de la FCT. És un projecte que neix de la vocació x oferir un servei social (atenció precoç). Presenten serveis a infants però també a famílies i adolescent. Fan formació en atenció precoç. Porten a terme atenció a nens amb pluridiscapacitat a escola bressol a Castelldefels.
- El 2008, moment de crisi, van revisar tema de gestió, model. Ara tenen una organització transversal, lideratge compartit. Porten a terme comissions mixtes i busquen la conciliació entre els seus membres.. Fan formacions x climes amorós i gestió de les emocions per millorar el clima i l'ambient laboral.

HOMES IGUALITARIS:

- Va intervenir el José María Lozano. Són un grup d'homes que començaren a trobar-se amb treballs personals el 2009. Van crear l'associació posteriorment mantenint la periodicitat d'aquestes trobades. Són reunions entre homes que finalment acaben ficant-se al moviment feminista.

Promou:

Amb el finançament de:

- Busquen la igualtat en cures i espai domèstic. Pensen que la cura, emocions, empatia, etc. S'ha deixat en mans de les dones i ells també volen la seva part.
- Els homes van dedicar-se més a desenvolupar el seu ego perquè aquesta part ja la tenien coberta per les dones, però ells volen la coresponsabilitat, la implicació afectiva i emocional, parlar i conèixer les necessitats. Volen arribar a altres homes i adolescent per conscienciar-los i sociabilitat en valors contra el concepte patriarcal i contra una economia capitalista.
- No pensen com els hem d'incorporar a les cures i treballs feminitzats, sinó que és la seva voluntat. Pensen com es motiven i es preparen els homes per incorporar-se per fer cura d'altres i per la seva pròpia cura que la tenen delegada. No se senten privilegiats ni significats, al revés, se senten limitats i volen un espai a l'àmbit de cures.

Promou:

Amb el finançament de: